

100 nya möjligheter

– projekt för arbetslösa ungdomar, funktionshindrade
samt nyanlända personer

Slutrapport 2014

Innehållsförteckning

1 Bakgrund	3
2 Syfte	3
3 Tillvägagångsätt	3
4 Så gick det.....	4
4.1 Bryta arbetslösheten	4
4.2 Meningsfullt	5
4.3 Lära sig något nytt.....	5
4.4 Inspiration till att läsa vidare?	6
5 Vad hände sen?	7
5.1 Har projektet påverkat ungdomarnas motivation?	7
6 Chefernas syn på projektet.....	8
7 Vad säger arbetsförmedlingen?.....	8
8 Finansiering	9
9 Något att förändra?.....	9
10 Sammanfattning	10

1 Bakgrund

Inför budgetarbetet 2013 uppmärksammade landstinget, genom folkhälsorapporten, att Blekinge län har en hög arbetslöshet, framför allt bland ungdomar. Unga arbetslösa är en utsatt grupp med risk att drabbas även av psykisk ohälsa, vilket också framgår i rapporten. Har man svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden kan det också finnas en ökad risk för problem med utanförskap, risk för sämre hälsa, ogynnsamma levnadsvanor och sämre ekonomi.

Mot bakgrund av detta beslutade landstingsstyrelsen 2012-09-10 att skapa 40-50 tidsbegränsade anställningar per år inom landstingets olika verksamheter. Anställningarna ska ha en varaktighet på sex månader och projektet pågår till 31 december 2014.

Projektet är ett samarbete med Arbetsförmedlingen och finansieras förutom av Landstinget Blekinge även genom bidrag från Arbetsförmedlingen och från FINSAM, samordningsförbundet i Blekinge län.

2 Syfte

Projektets syfte har varit att ge länets ungdomar mer arbetslivserfarenhet. De ska komma närmare arbetsmarknaden och få chans att bryta sin långtidsarbetslöshet. Tanken var också att ungdomarna ska utvecklas och inspireras till att utbilda sig till ett yrke som finns inom landstinget. Förhoppningsvis kan flera av ungdomarna bli framtida medarbetare, varför detta projekt också är ett sätt att möta det framtida rekryteringsbehovet.

3 Tillvägagångsätt

Projektet delades upp i fyra olika omgångar med ungefär 25 ungdomar i varje. Cheferna inom landstinget fick anmäla in att de kunde tänka sig att ta emot en ungdom på sin avdelning. De fick skriva ner vilka uppgifter det rörde sig om och vilka kvalifikationer som krävdes, exempelvis serviceinriktad, bra på siffor eller intresserad av omvårdnad.

Efter en överläggning med de fackliga organisationerna lämnades platserna över till Arbetsförmedlingen. Platserna registrerades in i deras system och de olika handläggarna hjälptes åt att plocka fram personer som var passande för uppgifterna. Ungdomarna som blev anvisade att söka jobben skrev en ansökan och cv som den sammanshållande handläggaren skickade till landstinget.

Ansökningarna delades ut till berörda chefer, de intervjuade och valde ut vem av ungdomarna som passade bäst för jobbet. Oftast var det mellan fem och tio sökande. När chefen valt en person erbjöds den först två veckors praktik och när man visste att allt fungerade bra fick ungdomen en anställning på sex månader.

Tanken var att det skulle vara så likt en vanlig anställning som möjligt. Ungdomarna sökte jobben och blev intervjuade. På det här sättet blev också chefen involverad och kunde ha en åsikt om vem som skulle vara hos dem i sex månader.

Ungdomarna som varit med i projektet har bjudits in till ett introduktionsmöte i början av sin anställning. Mötet har bestått av en föreläsning kring bemötande, en utbildning i vårdhygien och lite allmän information om landstinget. Eftersom ungdomarna har börjat löpande var de några som fick vänta flera veckor på mötet.

När ungdomarnas anställning tog slut genomfördes ett utvärderingsmöte med var och en av dem. Efter ungefär sex månader har ungdomarna kontaktats igen för en kort uppföljning.

4 Så gick det

Projektets mål har varit att anställda 100 ungdomar under projektiden och i november 2014 anställdes den 100:e ungdomen. Totalt har 102 ungdomar varit med och några anställningar kommer sträcka sig in i 2015.

Totalt 49 olika avdelningar har varit med och tagit emot ungdomar och de har varit inom Blekingesjukhuset, Primärvården, Psykiatri- och habiliteringsförvaltningen, Landstingsservice, LD-staben och Hjälpmedelscenter. Majoriteten av ungdomarna har varit anställda som kanslisters eller sjukvårdsbiträden, men det har också funnits tekniker, serveringsbiträde, förrådsbiträde, snickare, vaktmästare, administrativa assistenter, en kock och en städerska.

4.1 Bryta arbetslösheten

Ett av syftena med projektet var att ungdomarna ska komma ut ur långtidsarbetslösheten och få erfarenhet så att de kan söka sig vidare. I utvärderingen berättar många hur skönt de tycker att det är att äntligen ha något att göra om dagarna. De får komma ut och träffa andra människor och få nya kontakter. På frågan om vad anställningen betytt för dem svarade några;

”Jättemycket, inte bara för pengarna utan jag har fått vara ute och arbeta och träffa människor och fått veta hur det är att jobba varje dag.”

”Viktigt, det här är mitt första arbete. Jag har försökt göra mitt bästa i allt jag gör.”

”Väldigt mycket, en fot in i arbetslivet, det är guld värt. Det är svårt att ta sig ut idag så att få ta del av något sådant här är perfekt. Att få chansen att visa vad man går för.”

Att få en riktig lön är något som ungdomarna värderar högt. De kan äntligen göra saker. Flera har börjat ta körkort, någon har flyttat hemifrån och en annan har åkt på semester för första gången på mycket länge. Några ungdomar säger;

”Att man får komma ut och känna sig delaktig i samhället, att ha ett jobb. Pengarna är också bra, man kan göra saker på sin fritid.”

”Man får en riktig lön så man tar sig runt. Det har betytt ganska mycket.”

”Ekonomisk trygghet. Känner sig behövd. Kan hitta på saker jag inte kunde innan när jag var hemma. Jag har också fått nya idéer om framtiden.”

4.2 Meningsfullt

Alla i projektet har svarat att de trivs bra på sina arbetsplatser och att de har haft en bra relation till sina kollegor. Nästintill alla känner att de fått tillräckligt med introduktion på arbetsplatsen för att kunna klara sina uppgifter. Det var lite svårt att komma igång på vissa arbetsplatser eftersom projektet var nytt, men mycket har kommit efter hand. Även att några svarat att det inte har haft så omväxlande uppgifter har alla svarat att de upplever sitt jobb som meningsfullt. Många känner att de gör stor nytta genom att finnas till som en extra resurs. Några har svarat;

”Ja, jag har blivit väldigt uppskattad av personalen, de säger ofta att de är glada över att jag är här.”

”Man har fått lära sig mycket. Vårdpersonalen har ofta bråttom och binner inte prata. Då kommer jag in och pratar, jag kan prata med en patient i en halvtimme och kanske spela schack. Det har också varit bra för min självsäkra sida.”

”Det är fantastiskt att få en sådan här chans, att känna att någon bryr sig. Det är bra att de får upp ögonen för att vi kan bidra med någonting.”

4.3 Lära sig något nytt

Alla ungdomarna berättar att de fått nya kunskaper under de sex månader de varit anställda. De flesta har fått nya kunskaper inom området, exempelvis inom administration, medicin eller psykiatri. Flera säger också att de fått en överblick och en större insyn i hur sjukhuset fungerar.

”Jag har lärt mig mycket om psykiatri. När jag har haft en stund över har jag läst lite. Jag har fått mer förståelse för psykiatrin.”

”Man har fått en insikt om hur det egentligen är. Min bild av sjukhuset speciellt, labbet var inte samma sak. Jag hade en grå och trist bild av sjukhuset innan.”

Många har svarat att de lärt sig mer om sig själva och att de har utvecklats som person. De har också lärt sig mer om bemötande, både mot patienterna och mot kollegorna. Några berättar att de tvingats öva upp sin förmåga på att småprata.

”Jag har fått mer kontakt med patienterna, lärt mig hur man handskas med dem och kommit in i vad man kan småprata om på vägen.”

”Ja, mycket om bemötande, samspel på arbetsplatsen, att vara lyhörd och att fokusera på det man gör.”

”Att man har fått jobba och känna sig behövd, jag har kunnat knyta mer kontakter och fått mer självförtroende. Jag har fått sommarjobb tack vare det här. Jag var mållös tidigare, nu vet jag vad jag vill, tack vare det här.”

4. 4 Inspiration till att läsa vidare?

Ett annat syfte med projektet har varit att inspirera ungdomarna att vilja läsa vidare och utbilda sig. Gärna till ett yrke som finns inom landstinget. Lite mer än hälften av ungdomarna har svarat att de kan tänka sig att läsa. En del har tänkt sedan innan att de ska utbilda sig och en del har kommit på det under resans gång. De har fått se många yrken som de inte visste fanns. Flera planerar att läsa upp sina betyg så att de blir behöriga till högskolan. Några har svarat;

"Jag har varit inne på att läsa innan, men nu vet jag exakt vad jag vill hålla på med, jag vill bli sjuksköterska. Jag har fått anställning fram tills att jag börjar på Komvux."

"Jag har fått lära mig så mycket och fått träffa så många. Det har underlättat för jag vet ju var jag vill vara nu och det är inom vården."

"Ska börja plugga på folkhögskolan i Bräkne-Hoby och läsa upp mina betyg. Sen vill jag läsa på en yrkesskola, ett hantverksyrke. I alla fall ett praktiskt jobb. Jag tror inte jag vill jobba inom vården, men nu vet jag hur det är."

Av de som sedan tidigare funderat på att läsa vidare är det några som nu har tagit steget fullt ut.

"Jag trivs jättebra på utbildningen, känns som att jag har hittat rätt yrke. Jag vill verkligen lyfta fram den underbara personalen där jag arbetade, framför allt min fantastiska handledare. Det var hon som fick mig att söka till läkarsekreterarutbildningen och som gav mig så mycket kunskap och delade med sig av sina erfarenheter, hon engagerade sig verkligen i mig, min utbildning och framtid, jag har henne att tacka för allt detta."

"Jag har blivit ännu mer säker på att jag vill jobba inom psykiatrin. Nu när jag sett det på riktigt är jag ännu mer säker på att det är det jag vill. Jag har sökt till psykologutbildningen i höst."

"Jag ska börja läsa i januari till florist. Jag har kommit in på en skola. Jag har alltid varit intresserad av det och nu när jag fått tillbaka mitt självförtroende vill jag inte gå tillbaka till arbetslösheten."

Några är helt säkra på att de inte alls vill läsa något mer, flera av dem har gått ett yrkesförberedande program på gymnasiet och är undersköterska, snickare eller bagare. Medan några fortfarande inte alls vet vad de vill jobba med och därför inte vill läsa något. Några tror också att om de skulle börja läsa kommer de ändå bara att hoppa av.

"Jag vet inte vad jag vill. Det är svårt att välja och jag vill inte satsa allt på något som kanske är fel."

"Jag vet inte vad jag vill göra än. Tror inte att jag vill jobba inom sjukvården, men jag vet inte, jag är så himla velig."

5 Vad hände sen?

Eftersom de sista ungdomarna kommit in i projektet lite senare än vad det först var tänkt kommer några anställningar att gå över på 2015. När det här skrivs är 18 kvar på sin projektanställning.

Av de som avslutat sin projektanställning är det;

4 som har fått en tillsvidare tjänst på landstinget. De jobbar nu som tekniker, snickare, administrativ assistent och städerska.

30 som har eller har haft en tillfällig anställning på landstinget på minst 6 månader. Många har fått en fortsatt anställning med anställningsstöd, men några har också fått helt vanliga vikariat.

16 som har haft ett sommarvikariat och, eller en timanställning på landstinget.

3 slutade i förtid, två för att börja läsa och en för ett jobb hos en annan arbetsgivare.

31 slutade efter projektanställningen, flera av dem fick andra jobb kort efter.

5.1 Har projektet påverkat ungdomarnas motivation?

Några månader efter att anställningen tagit slut har ungdomarna fått frågan om hur de ser på projektet i efterhand och om det gjort dem mer motiverade. De allra flesta berättar om positiva erfarenheten från projektet och ungefär hälften säger att tiden på landstinget gjort dem mer motiverade.

”Verkligen! Jag har verkligen behövt jobba. Jag har varit arbetslös länge och min psykiska hälsa har inte varit bra. Att jobba här har varit lite som en nystart i livet. Det är ett perfekt tillfälle! Att de vill ha mig kvar på avdelningen visar också att personalen är nöjd med mig.”

”Det har varit bra. Hade det inte varit för projektet har jag fortfarande varit arbetslös. Nu har jag jobbat i ett år och har fått ett vikariat på ett år till.”

”Tycker att det har varit jättebra, en klockren väg in. Kul att få testa på lite nya grejer. Det hade varit svårt att komma in på landstinget annars. Det har varit bra att det inte bara är en praktikplats utan ett riktigt jobb. Jag har fått vara med och göra saker och inte bara sitta vid sidan om och titta på.”

”Ja, jag vill jätte gärna komma ut och jobba. Det är tråkigt att vara hemma nu när jag vant mig vid att stiga upp tidigt varje morgon. Jag vill börja utbilda mig.”

6 Chefernas syn på projektet

Projektet har varit uppskattat även av cheferna. Flera av de som varit med i projektet har ansökt om att få ta emot fler ungdomar. Ungdomarna har kommit in som en frisk fläkt på avdelningen. Så här har några chefer beskrivit projektet;

”Ungdomarna har gjort ett betydelsefullt arbete på arbetsplatsen. De har underlättat för den tillsvidare anställda personalen genom att göra sysslor som man inte måste vara utbildad undersköterska för att utföra. Dom som var hos oss var mycket arbetsvilliga och positiva.”

”Vi medicinska sekreterare hade en kille som var en frisk fläkt med lite ungt blod och nya synpunkter på vissa funktionaliteter. Han fick delta i vårt arbete med receptionen och skanna journaler. Vi är mycket glada över att ha lärt känna denne yngling.”

”Det har varit bra för verksamheten att få in ungdomar i personalstyrkan. Innebär att det blir lite nytänk och andra diskussionsämnen. Nyttigt att få uppleva att ungdomar idag är DUKTIGA, VILL och KAN! Vi har mycket nytta av dem då de hinner göra sådant som vi till viss prioriterar bort men som ändå påverkar trivselen som att ”plocka iordning” lite överallt, sortera och arkivera så det blir lättare att hitta saker etc.”

Flera chefer berättar att de sett ungdomarna växa under tiden de varit anställda i projektet. Några chefer säger;

”Bra för ungdomarna att de fått ”söka” tjänsterna, skriva CV och komma på intervju. Att de får känna att de har en chans och att de är viktiga för oss. De har fått fler arbetsuppgifter efterhand som de kommit in i arbetet, ett slags kompetensutveckling.”

”De ungdomar vi har haft har fungerat mycket bra i arbetet i köket och med personalen för avdelningen. Vi har också väckt nyfikenheten för de olika yrkena i vården och en av våra ungdomar skall söka vidare till sjuksköterskeutbildningen.”

”Möjligheten att få visa vår verksamhet och vårt yrke har varit bra. Att kunna ge ungdomar en möjlighet att komma ut i arbetslivet. Roligt att se individerna växa och att se glimten i ögat om att det finns hopp om en bra framtid. Bra att kunna förlänga utanför projektet.”

7 Vad säger arbetsförmedlingen?

Arbetsförmedlingen har haft en stor roll i projektet och här är några av den sammanhållande handläggarens kommentarer;

”Mycket med projektet är väldigt bra. Det är många ungdomar som får chansen att söka ett riktigt och bra arbete som de är kvalificerade för, trots att de kanske inte har så mycket med sig i bagaget. För många är det även första riktiga intervjun, vilket är pirrigt och bra att genomföra inför framtida jobsök. Det skapar även kunskap om Landstinget och Arbetsförmedlingen och vissa ungdomar kommer redan på sitt första möte och frågar om jobben på Landstinget, ”100-möjligheter” har fått ett riktigt bra rykte.”

Har något varit dåligt?

”Svårt att förklara att inte ”alla” får söka jobben, ungdomarna undrar varför vissa får söka och inte andra. Sedan är det även svårt för Arbetsförmedlingen att få in samtliga ansökningar. Till exempel så skickar Arbetsförmedlingen cirka 20 stycken ”anvisningar” per ledig tjänst men får bara tillbaka knappt 10 som söker tjänsten. Det skapar mycket administration internt.”

Har projektet gjort någon skillnad?

”Den stora skillnaden är att projektet har ett gott rykte, det är många som är intresserade, vi på Arbetsförmedlingen får även en öppning att prata vårdyrken och att det är brist inom vissa branscher. Detta kan i sin tur ge ungdomarna lite bredare perspektiv och hopp om ett arbete.

För verksamheten är de bra, vi kan se vilka som är i behov av cv-stöd och vilka som inte söker tjänsten trots att de borde. Vi får en insyn i vilka som har problem med att skicka ansökningar via mail etc. Dessutom kommer det alltid kollegor runt om i Blekinge och frågar om tjänsterna, när kommer det flera? Är den vanligaste frågan.”

Hur har det påverkat ungdomarna?

”De få ungdomar som återkommit till Arbetsförmedlingen efter anställningen har jag träffat, samtliga är mycket nöjda med den tiden som de har fått arbeta. Många hade velat jobba kvar längre. Vissa har studerat vidare och några har haft och har funderingar på det. Enstaka vill inte jobba inom vården och söker sig därför till andra branscher.”

8 Finansiering

Ungdomarna anställdes med olika bidragsformer från Arbetsförmedlingen. Majoriteten fick särskilt anställningsstöd, men några var även anställda med lönebidrag, förstärkt särskilt anställningsstöd eller nystartsjobb. Den resterande lönekostnaden betalades från ett centralt konto på landstinget. Lönen har varit enligt kollektivavtal.

Bruttokostnaden för projektdeltagare och projektsamordnare har beräknats till 5 926 000 kr per år. Bidraget från FINSAM och från Arbetsförmedlingen beräknas uppgå till 3 511 500 kr och landstingets kostnad blir 2 414 500 kr per år.

9 Något att förändra?

I utvärderingen är det inte mycket som ungdomarna vill förändra. De flesta säger att allt är perfekt, men många hade gärna stannat kvar på landstinget längre. De hade velat ha en anställning på ett helt år. Några är också besvikna på att särskilt anställningsstöd inte är akassegrundande.

Eftersom projektet startade snabbt var inte alla rutiner helt satta. Det mesta har fungerat mycket bra, men i utvärderingen med cheferna och personalkonsulterna visar det sig att det finns några saker att förbättra vid en fortsättning.

Något som inte fanns med i beräkningen när projektet startade var att så många chefer skulle välja att ha kvar sin ungdom efter projektet. Chefen har ofta fått ett erbjudande från Arbetsförmedlingen om att fortsätta med anställningsstödet. Men när anställningen i projektet är över gäller företrädeslistan, något cheferna ibland missförstått. I fortsättningen behövs ett förtydligande så att ingen behöver bli besviken över att de kanske inte kan anställa sin ungdom.

I några få fall har ungdomarna gjort uppgifter som inte varit helt anpassade till deras kunskapsnivå och erfarenhet. Därför kommer det i fortsättningen att finnas ett förtydligande över vilka arbetsuppgifter som är passande.

Ett annat förbättringsområde har varit att många platser togs med på en gång och Arbetsförmedlingen kunde inte få fram ungdomar i så snabbt takt. Flera chefer fick vänta i många veckor på ansökningar vilket gjorde att förutsättningarna hann förändras och några chefer backade sina platser. I slutet av projektet togs några platser i taget och chefen kunde få ett datum för när ansökningarna skulle komma. Det fungerade bättre.

10 Sammanfattning

Projektet har pågått i två år och totalt 102 ungdomar har anställts. Efter att anställningstiden gått ut berättar alla ungdomar om positiva erfarenheter från projekttiden. För många har det här varit deras första jobb. Projektet har gett dem arbetslivserfarenhet, en riktig lön och en större framtidstro. Många av dem svarar utan tvekan att de gärna jobbar här på landstinget i framtiden.